

Dečernik

Leto II. (IX.), štev. 157

Maribor, petek 13. julija 1928

»JUTRA«

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri
Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409
Velja mesečno, prejemati v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:
Uredn. 440 Uprava 455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13
Ogledi po tarifi
Ogledne sprejema tudi oglašni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Opozicija odklanja delovanje v skupščini

HADŽIČEVI SESTANKI S STRANKINIMI VODITELJI. — PRED IMENOVANJEM NOVE VLADE. — NERVOZNOST MED URADNIŠTVOM V MINISTRSTVIH.

BEograd, 13. julija. Mandatar kraljevega predsednika Vukičevića, general Stevan Hadžić, je izrazil današnji dopoldan za to, da stopi v sliki z zastopniki posameznih parlamentarnih skupin, da sliši njihovo mnenje glede sestave nove vlade.

Zjutraj je najprej posetil bivšega ministrskega predsednika Vukičevića v ministrskem predsedništvu. Njuna konferenca je bila zelo kratka. General Hadžić je odšel nato v svoj kabinet, kjer ga je pričakoval notranji minister dr. Korošec. Ta sestanek je trajal samo pet minut in se zadržuje, da je dr. Korošec obvestil kraljevega mandatarja, da bo SLS zastopal tudi tokrat Velja Vukičević. Ob 11. dopoldne je posetil Hadžića vodja radikalov Aca Stanojević, nato pa se je novo designirani ministrski predsednik ob 11.30 sestal z vodjo demokratov, Ljubo Davidovićem. Opoldne je Hadžića posetil drugi predsednik Kmečko-demokratske koalicije, Svetozar Pribičević.

Od 9.—10. dop. se je mudil na dvoru Aca Stanojevića. Odhajajoč iz dvora je izjavil novinarjem, da je bil pri kralju v avdijenci, da se mu zahvali za pozornost, ki mu jo je izkazal zadnje dni in da se poslovil, ker se že jutri vrne v Knjaževac. Dostavil je, da je vprašanje vlade odnose rešitve krize že rešeno ter da njegova navzočnost v Beogradu ni več potrebna.

Ljuba Davidović je imel pred sestanekom s kraljevim mandatarjem dolgo

konferenco s prvaki svoje stranke v demokratskem klubu. Tudi po sestanku s Hadžićem je odšel zopet v demokratski poslanski klub, kjer se posvetovanja demokratskih poslancev nadaljuje. Novinarjem pa je Davidović odklonil vsako izjavo.

V posameznih ministrstvih se že opazja, da se bliža konec krize in da že povsod računajo s skorajšnjim imenovanjem nove vlade. Povsod pospravljajo mize in pregledujejo spise ter se pripravljajo na novo vlado. Med uradništvom samim je opaziti splošno nervoznost, ker instinktivno čutijo, da je prišel pihati nov veter.

Danes se bo, kakor se zatrjuje, nadaljevalo sondiranje terena in zbiranje kandidatov za posamezne resore. Definitivna sestava vlade pa bo izvršena šele jutri ali najkasneje v nedeljo, tako, da bomo imeli v ponedeljek vsekakor že novo vlado.

BEograd, 13. julija. Sestanek generala Hadžića s Pribičevićem je trajal do 12.30. Po sestanku je Pribičević izjavil novinarjem, da ga je kraljevi mandatar vprašal, ali bi KDK podpirala njegovo vlado in če bi pristala na delovanje v parlamentu. Odgovoril mu je, da so taki pogoji za KDK nesprejemljivi. Hadžić je odšel nato v avdijenco, kjer je ostal do 13.45. Očakajajoč z dvora je izjavil, da bo nadaljeval posvetovanje s šefi parlamentarnih skupin.

Atentat na Žiko Lazića

NA ŠEFA VARNOSTNE SLUŽBE LAZIĆA SO BILI DANES OPOLDNE OD-DANI V NJEGOVEM KABINETU TRIJE STRELE. — SAMOMOR ATENTATORJA.

BEograd, 13. julija. Danes opoldne je bil izvršen atentat na šefa varnostne službe v Jugoslaviji, Žiko Lazića. Opoldne je vstopil v njegov kabinet okoli 30 let star, čedno oblečen moški, ki je izročil Laziću neko listino. Ko jo je Lazić pregledoval, je neznanec nenadoma oddal nanj tri strele. Zadet pod desno senco se je Lazić zgrudil takoj pod mizo. Mislječ, da je njegova žrtev mrtva, je atentator pogledal še sebi kroglo v glavo.

Ko so prihiteli uradniki in sluga, so našli oba v krvi na tleh. Zdravniki so ugotovili, da rana Žike Lazića ni nevarna. Nato sta bila oba takoj prepeljana v bolnico, kjer je bil Lazić operiran, atentator pa se bori s smrtjo in še ni prišel k zavesti. Identiteta atentatorja ni znana. Pri njem niso našli nobenega dokumenta. Pri vstopu v Lazićev kabinet je samo izjavil, da prihaja iz Štipa. Domneva se, da gre za maščevanje Makedoncev.

„Krasin“ rešil vse ostanke Nobileve posadke

KOLOSALNI USPEHI »KRASINA«. — VSI ČLANI VIGLIERIJEVE IN MALMGREENOVE SKUPINE ŽE NA NJEGOVEM KROVU. — ISTOTAKO ITALIJANSKI ALPINCI, KI SO ISKALI PONESREČENCE.

RIM, 13. julija. Uradno se poroča, da je ruski rušilec ledu »Krasin« sinoči ob 9. uri prodril do taborišča Viglierijeve skupine Nobileve posadke ter rešil vse preostale ponesrečence in sicer: mornariškega poročnika Viglierija, višjega strojnika Ceccionija, o katerem se je govorilo, da je že mrtev, češkega učenjaka prof. Behouneka, krmilarja Troanija in radio-telegrafista Biaggija.

MOSKVA, 13. julija. Parnik »Kra-

sin« je poslal danes sovjetski vladi sledeče poročilo: »Posrečilo se nam je najti pot skozi ledene gore. Ob 9. zvečer smo prodrli tako daleč, da smo ugledali rdeči šotor Nobileve skupine. Izkricali smo takoj mornarje, ki so po ledu prodrli do taborišča in z velikanskimi naporii končno prenesli vse člane Viglierijeve skupine na krov.

OSLO, 13. julija. »Città di Milano« potrjuje vest, da so vsi člani Viglierijeve skupine rešeni in že na krovu

»Krasina«. Italijanski poslanik v Oslu se je že brzojavno zahvalil sovjetski vladi za veliko junaštvo in požrtvovalnost ruske rešilne ekspedicije. Komandant »Krasina« je dalje sporočil, da je pri prodiranju od Malmgreenove skupine proti Viglierijevi skupini opazil še eno skupino ljudi. Prof. Samplovich, ki se je takoj izkrical z ladje, da preišče teren, je kmalu zadel na skupino italijanskih alpincev, ki so bili odposlani na pomoč skupini generala Nobila. Bili so vsi že strašno izmučeni in popolnoma izčrpani. Ruski mornarji so rešili potem še te alpince in jih vzeli na krov.

Podrobnosti o rešitvi zadnjih ostanke Nobileve posadke še niso znane. Po vsem Švedskem in Norveškem, še bolj pa na Ruskem vlada radi kolosalnega uspeha »Krasina« nepopisno navdušenje, katero moti le žalost, da za Amundsenom še ni nobenega sledu.

MOSKVA, 13. julija. Ruski lomilec ledu »Krasin« je po navodilih pilota Čuhnovskega prispel včeraj v bližino ponesrečene Malmgreenove skupine in jo po težkem naporu rešil. Žal je bil švedski znanstvenik, prof. Malmgreen že mrtev in njegovo truplo popolnoma zledeno. Rešena Italijana Mariano in Zappi, ki sta bila istotako že napol zmrznjena, sta se s solzami v očeh zahvaljevala rešiteljem. Pilot Čuhnovski sam, ki je izsledil Malmgreenovo skupino, je zašel pri ponovnem požrtvovalnem poletu v gosto megle in ni mogel najti »Krasina«. Bil je zato prisiljen, da je pristal ob rtiču Platen, kjer je postavil takoj radio-postajo. V njegovem spremstvu sta še en mehanik in en strojnik. Vsi trije so ostali pri pristanku nepoškodovani, dočim se je letalo samo nekoliko poškodovalo. Ker je Čuhnovski s svojimi tovarišema dobro založen s hrano, je nasvetoval komandantu »Krasina«, naj skuša v prvi vrsti sedaj rešiti Viglierijevo skupino, ker za njega ni nobene nevarnosti.

OSLO, 12. julija. Vest o smrti švedskega učenjaka Malmgreena je po vsej Švedski še poslabšala razpoloženje, ki je vladalo med prebivalstvom proti italijanski polarni ekspediciji. Malmgreen je bil eden izmed odličnih polarnih raziskovalcev ter na polju meteorologije veččak za razmere v arktičnih pokrajinah. Malmgreen se je med drugim udeležil ekspedicije z ladjo »Maud« in polarnega poleta »Norge«. Posebno se povdarja dejstvo, da je Malmgreen vsled slabih razmer najodločnejše odsvetoval Nobilu zadnji start »Italie«.

Dva tička — dolgoprsteža

si je včeraj ogledala od blizu mariborska policija. Neki Franček S. je zelo sumljiv, da si je privoščil pred dnevi na živinskem sejmu v Melju tuja koto. Fant je bivši pekovski vajenec in si je še s svojim nekdanjim gospodarjem v Rušah v precejšnji zlahtki. Varnostna oblast ga dolgo ni mogla iztakniti. Oni dan pa je rekel stražniku, da pozna storilca, ki je ukradel koto na sejmu. Ko ga je peljal orožnik k domnevemu tatu proti Radvanju — je Franček razodel možu postave, da je koto sunil sam in ga prodal za pet kovačev. Na policiji pa je kasneje to izpoved zopet prekalal in mu bodo morali zato še temeljiteje pretipati obisti, da se izkaže čista resnica. — V luknjo so posadili tudi nekega Frančka C., ki je pred desetimi dnevi odnesel pločevinasto banjo iz podjetja inž. Jelenc in Šlajmer.

Po pravi poti

Z včerajšnjim dnem je končno nastopil odločilni preokret v najtežji krizi, kar jih je kedaj preživela naša država. Odločujoči krogi so se odločili, da sprejmejo predlog Kmečko-demokratske koalicije, ki je postavila zahtevo, da se sestavi nevtralna vlada, ki bo imela nalogo, da izvede nove volitve in ustvari nov položaj za konsolidiranje naših notranjih prilik. Kralj je imenoval kot mandatarja za sestavo take vlade mnogoletnega vojnega ministra generala Hadžića. Ko je Kmečko-demokratska koalicija po dogodkih 20. junija storila svoje sklepe, da v sedanjo skupščino več ne pojde ter da zahteva razpust skupščine in nove volitve, ki morajo biti svobodne, so bili iz takratne situacije samo trije izhodi: da se volilna vlada poveri opoziciji, da se za izvrševanje tekočih poslov in za volilne priprave imenuje izvenparlamentarna vlada, ali končno da ostane dosedanja vladna koalicija še dalje na oblasti. Četrtega ni bilo. Vsi resni krogi v državi so si bili o tem na jasnem, da bi bil največji neprijatelj države, kdor bi obdržal na krmilu dosedanje vladno koalicijo, in da bi vrgel državo s tem v tak bojni metež, da bi morala neminovno slediti katastrofa. Za opozicijo bi na drugi strani pač bilo zadoščenje vsaj v mali meri, ako bi dobila volilno vlado. Toda KDK sama je trezno prevdarila položaj in je uvidela, da bi ta način rešitve krize zbudil divji odpor na drugi strani. Zato je tudi Stepan Radič odklonil ponujeni mu mandat ter povdaril zahtevo po imenovanju strogo nevtralne vlade.

Ako je na eni strani nujni državni interes zahteval takšno rešitev krize, je na drugi strani zahtevala isto tudi pereča gospodarska potreba. Ni se moglo še dalje dopustiti, da nesposobni partizani še naprej upropaščajo vse naše narodno gospodarstvo. Saj je dobro znano, kako so gospodje v raznih ministrstvih gospodarili s krvavimi žulji davkoplačevalcev; vemo, da so že na račun posojila, s katerim nas je slepil finančni minister šest mesecev, zapravljali milijone in milijarde. Poročila iz vseh delov države o letošnji letini soglašajo v tem, da bo letina izvrstna. Trebamo brezpogojno sposobno in avtoritativno vlado, ki bo storila vse, da bo letina dobro spravljena in da se razvije izvoz z večjim uspehom nego dosedaj. V lesni trgovini je konjunktura izredna, zaloge drv za izvoz so skoraj izčrpane, v šumah in na žagah dela na tisoče in tisoče delavcev brez prestatka, da pripravijo nove potrebne količine. Ali kaj nam pomaga vsa izvrstna konjunktura in delavnost, ako ne funkcionira promet, ako odpove dobava vagonov in je tako onemogočen redni izvoz in izvrševanje pogodb? Treba vse to urediti, ker bo še le potem bilanca naše izvozne trgovine iz sedanje globoke pasivnosti, v katero jo je vrgla nesposobnost partizanske vlade, postala aktivna. To pa more zaenkrat izvesti samo vlada, ki bo stala daleč stran od dnevnih strankarske borbe, ampak se bo posvetila v prvi vrsti najnujnejšim gospodarskim potrebam.

Da bodo hegemonisti tudi še v teh dneh, ko bo general Hadžić sestavil novo vlado, delali vse mogoče težkoče in uporabili vse mogoče spletke, da se povrne oblast zopet v njihove roke, o tem niti najmanj ne dvomimo. Prepričani pa smo tudi, da bodo odločilni činitelji vztrajali na začrtani poti, ki jo diktira državni in gospodarski interes.

Kako so Lahi vzeli Reko Jugoslaviji

PRIPOVEDUJE LAŠKI MINISTRSKI PREDSEDNIK BENITO MUSSOLINI.

Reka, 10. julija.

Laški ministrski predsednik Benito Mussolini je v ameriškanih in angleških listih začel priobčevati — seveda za ogromen honorar! — svoje spomine in sicer pod naslovom »Moje življenje«. Mussolinijevi »spomini« v celoti pač nimajo bogve kake zgodovinske vrednosti, posamezni odlomki pa so vendar zelo zanimivi in tak odlomek je tudi tisti, ki opisuje, kako so se Lahi polastili Reke, ki bi bila morala biti jugoslovenska. Mussolini govori predvsem o pariški mirovni pogodbi in pravi potem:

»Za Italijo je pomenjala ta pogodba izgubo vseh upov. Bili smo zmagovalci v vojni, pa smo bili neusmiljeno tepeni v diplomatski bitki. Izvzemši Zader smo izgubili vso Dalmacijo, deželo, ki je pripadala nam po tradiciji, po zgodovini ter po iskrenem hrepenju Dalmatincev po Italiji. Reko, izključno (!) italijansko mesto, so nam odrekli. Vsemu temu pa je bila kriva tedanja Nittijska vlada, ki se za vse to ni brigala.

Reka je bila tedaj zasedena po mednarodnih četah, pa je prišlo do spopadov med italijanskimi in francoskimi mornarji in reško prebivalstvo ni več skrivalo svojega naraščajočega nezadovoljstva napram zaveznikom. Ti so pa med tem sklenili, da se mesto izroči v varstvo mešani straži njihovih čet. Tako je Reka, čisto italijansko mesto (!), postala zbiralšče raznega vojaštva. To je bil vrhunec nesposobnosti, in kar je še slabše, neumnosti.

D'Annunzio, ki je ves drhtel v svoji samoti, mi je rekel, da po zrelem premisleku pripravlja zavzetje Reke z oboroženo silo. To je bil edini rešilni izhod. Vdreti je bilo, da je vse izgubljeno. Pesnik je razpolagal samo v peščico ljudi, ali ti so bili najzanesljivejši živeli naše (laške) vojske. Bili so stari prostovoljci, fašisti, ki so v zatohlem ozračju Rima in drugih mest zopet začutili poezijo vojne in zmage. Ti so, popolnoma oboroženi, udarili na pohod iz Ronk.

Zavzetje Reke se je v trenutku, ko so se angleški mornarji pripravljali na odhod, izvršili hitro in naglo. Ko je rimska vlada zvedela resnico, je takoj hotela ukreniti vse potrebno, da prepreči to podjetje. Mislila je na blokado in začela preganjati vstaše. Toda D'Annunzio in njegovi legionarji, ki so se pripravili natiroma, so odločno vrgli rokavico v obraz ničvrednim Nittijskim pristašem.

Po svojem odhodu iz Ronk (pri Trziču v Furlaniji) mi je Gabriel D'Annunzio pisal tole pismo:

»Dragi tovariš! Kocka je padla. Jutri zavzamem Reko z oboroženo silo. Naj nas varuje Bog Italije. Vstajam iz postelje z mrzlico. Toda nemogoče je, da bi odlagal. Še enkrat je duh nadvladal bedno telo. Objavite stvar na kratko v »Gazzetti del Popolo«. Sami dodajte konec. Podpirajte odločno stvar za časa vsega spora. Poljubljam Vas. Gabriel D'Annunzio.«

Duhovi v Italiji, dasiravno so bili dolgo časa tlačeni in poniževani, so izbruhnili kakor Vezuv, ko so zvedeli za D'Annunzijevo podjetje. Med navdušenimi reškimi legionarji je bilo tudi fašistov, a oni, ki so ostali v notranjosti države, so se borili s starimi in novimi popustljivci. Italijanski kolonisti iz vsega sveta so poslali znatne zneske za vzdrževanje D'Annunzijeve ekspedicije. Reka je imela predobčutek svoje bližnje osvoboditve. Manifestacije viharnega navdušenja so valovile po mestu. Odločnost je popravila krivico. Mesto se je dobro branilo in je moglo z oboroženo silo in hrabrostjo odolovati vsem nittijskim in mednarodnim intervencijam.

Predsednik vlade Nitti je ob tej priliki zavzel grdo stališče pred parlamentom, napovedoval je generalno stavko in naročeval poulične demonstracije proti D'Annunzijevo podjetju. Po nekem razgovoru z jugoslovenskim ministrom Trumbićem je videl Nitti, kako po volji peščice hrabrih vojakov razpada v prah obroč njegovih ponižujočih sporazumov. Nitti je delal samo pod vplivom fizičnega strahu. Napaden v obraz, je ves obupan v svojem bednem in nesmiselnem snu skušal na vse načine zlomiti odpor re-

ških legionarjev. Vojaki so bili proglašeni za vojaške ubežnike. Reka se je blokirala, da bi se meščanstvo tudi gospodarski prisililo, da bi začelo popuščati. Parlament se je zaključil in volitve, ki so se imele vršiti po ničvrednem porcijskonalnem sistemu, so bile odgodene na 16. novembra 1919...«

Na ta način torej opisuje sedanjí italijanski ministrski predsednik in šestkratni minister Benito Mussolini zločinsko podjetje D'Annunzijevo, s katerim je Italija oropala Jugoslavijo v mirovni pogodbi pariški ji prisojeno Reko. In kar je najbolje, Mussolini tu izrecno priznava, da je tudi on sam sodeloval pri tem podjetju, sicer ne ravno z orožjem, pa vendar s peresom, in se baha s tem sodelovanjem. Marsikaj v njegovem pripovedanju ni resnično in dogodka se niso razvijali tako, kakor jih navaja on. Zgodovinske vrednosti torej ta njegov opis italijanskega nasilnega zavzetja Reke nima, ima pa to vrednost, da je reško prebivalstvo, ki danes iz vse svoje duše proklinja svojo nesrečno usodo, katerega je spravila pod Italijo, sedaj zvedelo, da je poleg D'Annunzija te njegove nesreče in bede, v kateri le še životari, ne pa živi, kriv tudi sam Mussolini, tisti, ki danes neomejeno gospodari vsemu, kar leze in gre po Italiji in se ob vsaki priliki košati s svojo ljubeznijo do »osvobojenih, odrešenih« krajev in med njimi ne v zadnji vrsti tudi do Reke, ki ob tej neizmerni ljubezni poginja v največjem pomanjkanju, bedi in — lakoti! To ima Reka od svojega »odrešenja« izpod jugoslovenskega jarma!

Turneja članov mariborskega gledališča

Pod vodstvom režiserja J. Koviča bodo gostovali člani mariborskega gledališča: gdč. Kraljeva, ga. Savinova, gdč. Starčeva, gdč. Udovičeva in gg. Rasberger in Pavel Kovič v velezabavno in duhovito Fuldovo veseligrig v 4. dejanjih »Ognjenik« in s simpatično komedijo »Scampolo«. Gostovanje se bo vršilo po Štajerski, Kranjski do Hrvaškega Primorja. Obe predstavi sta dosegli o priliki vpriporitve na mariborskem odru izredno lep uspeh. Gostovanje se bo vršilo po sledečem redu: 14. jul. Ormož (Ognjenik). 15. jul. Središče (Ognjenik). 16. jul. Čakovec (Ognjenik). 17. jul. Slov. Bistrica (Ognjenik). 18. jul. Žalec (Ognjenik). 19. jul. Krško (Ognjenik). 20. jul. Brežice (Ognjenik). 21. jul. Trbovlje (Ognjenik). 22. jul. Hrastnik (Scampolo). 23. jul. Domžale (Scampolo). 24. jul. Kamnik (Ognjenik).

Knjige »Goriške Matice«

Književno podjetje »Goriška Matica« v Gorici izda letos v desetič svoje knjige. Ob desetletnici svojega obstoja izda sledeče obvezne knjige: 1. Koledar za leto 1929 v opremi slikarja Toneta Kralja. 2. Dr. Just Bačar: Zdravje in bolezen v domači hiši. Vzroki, bistvo in zdravljenje bolezni. 3. Vladislav Stanislav Reymont: Pravica. Roman iz življenja poljskih kmetov. 4. Janko Furlan: Danska in Danci. Fakultativne knjige: 1. France Bevk: Črni bratje in sestre. Zgodovinski roman. 2. Just Ušaj: Kmečko branje. Zbirka osnovnih gospodarskih nauk. Poleg tega izda v drugi izdaji Bevkov roman »Krvavi Jezdec«, ker je prva izdaja pošla že v treh tednih. Cena obveznim knjigam znaša za Jugoslavijo Din 20, posameznim fakultativnim knjigam pa po deset dinarjev. Doplačajo se še poštni stroški, ki znašajo za eno serijo knjig Din 10. Knjige se naročajo naravnost pri Goriški Matici v Gorici v ulici Sv. Ivana (Gorizia, Via San. Giovanni 6/1) Italija. V krajih, kjer bi bilo več naročnikov knjig Goriške Matice, naj se skušajo naročiti skupaj.

Preselitev mestnega vojaškega urada.

Mestni magistrat mariborski razglašja, da mestni vojaški urad vsled premetitve v mestno — bivšo Kiffmanovo hišo na Slomškov trg 11 za stranke dne 16., 17. in 18. julija ne bo uradoval.

Mariborski in dnevni drobiž

Spremembe v poštni službi

Premeščena je iz Murske Sobote v Kočevje uradnica Marija Pakiž. Strojne izpite za uradnike II. hateg. so napravili v Beogradu: Viktor Škvarč, Mara Hafner, Rozamila Lutman z mariborskih pošt in Jan. Gselman iz Murske Sobote.

Cesta Brestrnica—Sv. Križ.

Iz poučenih krogov se čuje, da bo res še letos prišlo do dela na cesti Brestrnica—Sv. Križ. Stvar pa se je nekoliko zavlekla, ker se izdeluje načrti za lepo, razširjeno okrajno cesto.

Naše telefonske zveze z inozemstvom.

Dosedaj je imela naša država telefonske zveze z Dunajem, Berlinom, Prago, Leipzgom, Budimpešto in Bukarešto. Od 5. tm. pa smo dobili tudi že telefonsko zvezo s Parizom, kar je velike važnosti zlasti za naše gospodarske kroge, čeprav so razgovori precej dragi (za trinitutni pogovor se plača 11.7 zlatih frankov ali 128.73 Din). Telefonski promet s Parizom imajo mesta Beograd, Zagreb, Ljubljana, Subotica in Novi Sad. Zveza je napravljena preko Avstrije in sicer do Gradca po zračni črti, od tam dalje pa so podzemski kabli. Čim postavi tudi naša država kable, bo ta zveza vsekakor najenostavnejša in najugodnejša. Za gradnjo kablja je dobila naša država že celó vrsto ponudb iz inozemstva. Prvo polaganje bi se imelo izvršiti v dveh letih od avstrijske in madžarske meje do Niša. Od Maribora do Beograda bi bilo 55 prog, od Hodoša do Beograda 52, od Beograda do Niša pa 84 prog. Drugo polaganje pa bi se izvršilo od Niša do grške in bolgarske meje, tako, da bi dobili zvezd z vzhodom preko Bolgarske. Kabli bi se nam izplačali že v 8 letih. Kakor se poroča, bo tekom prihodnjega meseca vzpostavljena tudi že telefonska zveza z Londonom.

Najstarejša zakonca v Jugoslaviji.

V mali vasi Vrbice pri Arandjelovcu v Srbiji živi nedvomno najstarejša zakonska dvojica v naši državi. Sta to Živana in Dimitrije Filipović. Žena je stara 107 ož pa 110 let. Te dni so ju obiskali na njunem domu beograjski novinarji, česar sta se zelo razveselila. Pripovedovala sta z veseljem spomine na burno preteklost in bogate doživljaje. Zlasti on se je še dobro spominjal na Miloša Obrenovića, ki se je l. 1839. odpovedal prestolu. Na vprašanje, ali vživa alkohol, je starček odgovoril: »Hm... žganja nisem nikdar pil. Pač pa vino zelo rad, vendar sedaj tudi vina že 30 let nisem pokusil!« Ko so ju novinarji hoteli fotografirati, je bil starček izredno vzradoščen in se je takoj vsedel na divan, dočim njegova »boljša polovica« spočetka o tem ni hotela ničesar slišati in je ogorčeno pripomnila: »Sedaj šele prihajate! Priti bi morali že pred 90. leti, ko sem bila še mlada, lepa in brhka...« Končno pa je tudi ona odnehala, nakar so oba fotografirali.

Zrakoplovna pošta — prepočasna!

Od interesentov, ki so poslali po zrakoplovni pošti z Dunaja pisma za Ormož, Maribor, Celje in Ljubljano smo prejeli sledečo zanimivost: Z rednim poštnim »samofrcem« smo oddali na letališču v Aspernu pismo za domovino v namenu, da pridejo čimprej v roke naslovljencev. Zgodilo se je, da smo se mi z vlakom vrnili mnogo poprej, predno so dospela naša pisma. Ista so romala, ker ni vmesnih zrakoplovnih postaj, z Dunaja v Beograd, kjer so pisma dirigirali na določene postaje, kamor so dospela po — 5 dneh... Čudna doba napredka res, če so celo aeroplani prepočasni! — Ko bo v Mariboru zgrajen aerodrom kot postajališče zračne pošte, ne bo treba več priobčevati takih notic.

Samomor radi živčne bolezni.

Gošpa Darinka Bugarin, vdova po artiljerijskem podpolkovniku v Zagrebu, je že dalj časa bolehal na živčne bolezni. V pondeljek je nameravala v svrhu zdravljenja in oddiha odpotovati v Dubrovnik, a jo je tik pred odhodom dohitela smrt. V trenutni duševni zmedenosti je namreč vzela preveliko dozo morfija, vsled česar je padla takoj v nezavest. Odpeljali so jo sicer takoj v bolnico, kjer pa je kmalu nato izdihnila. Zdravniki so ugotovili, da je šla prostovoljno v smrt radi težke živčne bolezni.

Osrednje društvo nižjih poštah in brzojavnih uslužbencev,

podružnica Maribor, priredi v nedeljo, dne 5. avgusta na vrtu Gambinus do brodelno vrtno veselico. Čisti dobiček je namenjen v podporo bolnih tovarišev, vdov in njih sirot. Veselica se bo vršila ob vsakem vremenu. Za obilno udeležbo se priporoča odbor.

Čevljar iz Bečkereka in krojač iz Bohove.

Sinoči ob pozni uri sta prišla na policijsko stražnico dva možakarja ter kakor igralca na odru otvorila burno sceno prepira in zmerjanja. Od vprašanj: Kaj sploh hočeta, čemu sta prišla itd. se nista dala motiti. Zmerjala sta se in zmerjala... Ko sta svoje odigrala, sta pa povedala, da sta se slučajno srečala pred neko gostilno na Koroški cesti ter spomnila, da sta skregana. Krenila sta k najbližji stražnici, da bo »vse pri roki« in tu sta si olajšala dušo. Res praktično: čemu bi hodili stražniki za hrupom, nasprotnika gresta rajši takoj k stražnikom. Mogoče bosta tako uslužna tudi pri drugem srečanju.

S kolesom pod avto.

Včeraj okoli pete popoldan je pripeljal po državnem mostu na Kralja Petra trg z osebnim avtom šofer Vladimir Konjuševski, ki mu je dal stražnik znamenje za prosto pot. Istočasno pa je privozil na dvokolesu čez trg proti mostu 18letni Alojz Čepen, ki je na vsak način hotel priti preko ceste pred avtomobilom. V trenutku sta se spoprijela kolo in avto, kjer je zmagal seveda močnejši. Kolo se je znašlo pod avtomobilom, kolesar pa je po veliki sreči odnesel zdrave pete in bil menda prav vesel in zadovoljen; čeprav mu je bilo vozilo polomljeno.

Avtobus šte. 2.

On vozi v Studence, kjer je i postajališč. Imamo tudi novoizdan vozni red, ki je bil sicer zelo simpatično sprejet. Prišlo pa je kaj kmalu razočaranje: Z voznim redom je sicer zaslužila Cirilova tiskarna, vendar je skoro brezpredmeten, ker vozi kakor se mu zljubi. Potniki bulijo v vozni red, gledajo na uro, ki kaže na prihod avtobusa in se za hip razvesele. Po veselju pa mora žalost priti: namesto da bi avtobus prišel iz končne postaje, odide šele v njeno smer. Ljudje, katerim je čas zlato, — so nevoljni; kajti avtobus je prometno sredstvo, ki se amortizira od prispevkov vseh potnikov brez razlike na spol, sloj in politično prepričanje. Hvalevredna je uvedba podaljšanje proge do Obalnega kopališča v Studencih, za kar se je posebno zavzel vodja avtobus-podjetja g. inž. Tomšič. Zdi pa se, da gotovim uslužbencem to ni preveč všeč. Tako je moralo n. pr. v nedeljo do 40 mestnih gostov peš v Maribor, ker je avtobus na predzadnji postaji kratkoma »pozabil« na goste, ki čakajo pri kopališču. Podobni slučaj se je zgodil včeraj, ko se je šofer branil peljati 2 gosta do kopališča, kjer je čakalo na pot v Maribor 8 gostov... Na dlani je, da je tako postopanje v škodo mestnega avtobus-prometa, ker ni vseeno, ali gre voz prazen ali pa zaseden v mesto. Smo za danes skromnega mišljenja, da so šoferji z avtobusi zavoljo občinstva tu in ne narobe.

Tatovi v kopališčih

Imajo zopet višek konjunktore, saj se v teh lepih vročih dneh cele trume Mariborčanov mudijo v Dravi in nosijo po svoji nepredvidnosti s seboj denar, ure in podobne dragocenosti, na katere prežijo temni elementi, ki imajo ves dan čas opazovati vsako kretnjo kopalcev, kje se ta sleče, kam da ključ kabine in kod se solnči ter se ob primernih prilikah polastijo tujega imetja. Komaj nekaj dni je odprto mestno kopališče in že celega njegova letošnja kronika dve tatvini. Včeraj popoldne je izginila nekemu kopalcu moška niklasta ura in drugemu iz iste kabine 180 Din gotovine, kar sta prizadeta takoj javila policiji, ki je ob desetih zvečer aretovala močno sumljivega brezposelnega Ruperta Rotmana. Pri aretovancu niso sicer ničesar našli, vendar vse kaže, da ima mož precej črno vest. — Kopalci, bodite previdni tako v oblastno dovoljenih kopališčih, še bolj na oni, ki se kopate na prostem!

Najsevernejša železnica Evrope

KOLONIZACIJA SEVERNE RUSIJE. — JEZERO Z 246 OTOKI. — MESTO MURMANSK.

Nedavno je bil v Leningradu zaključen kongres mednarodnega društva za raziskovanje arktika z letali. Ruska vlada je povabila nekaj udeležencev tega kongresa v Murmansk, da si ogledajo najsevernejše kraje Rusije ter se vozijo z najsevernejšo železnico Evrope.

Murmanska železnica je nastala med vojno. Radi blokade Baltičkega in Črnega morja je bila ta železnica potrebna za zvezo z zapadom. Zgradba železnice je bila težavna in zelo draga. Ljudstvo pravi, da leži pod vsako tračnico te železnice mrtič. V prvi vrsti so bili zaposleni pri tem težavnem delu avstrijski in nemški vojni ujetniki, potem pa delavci iz Rusije in iz Kanade. Še danes se vidijo ob železnici pota in naprave za dovažanje gradbenega materiala skozi močvirje do proge. Na veliko razdaljo se vije železnica skozi močvirnat svet in šele proti Murmansk postaja planota suha in obrasla z bujno subpolarno vegetacijo. Sovjetska vlada si prizadeva, da bi ta svet v čim večji meri kolonizirala. Kolonistom je na razpolago velikansko zemljišče od približno treh milijonov oralov. Kolonizacija se vrši že pet let. Kolonisti dobijo poleg zemlje tudi les zastoj in še podporo v znesku 1500 rubljev.

Ko se pride iz močvirnega sveta, postane okolica zelo slikovita. Vidi se Ladoško jezero, ki je največje v Evropi. Od večera do 10. ure dopoldne prispe murmanska železnica do Petrosavodskega, glavnega mesta kareliške zvezne republike. Ta dežela ima okrog 1500 jezer in več bogatih rudnikov. Tudi gozdovi so jako bogati. Naselbine so majhne in poleg

ruskih se vidijo tudi finski napisi. 1062 km severno od Leningrada se začne polarni krog. Blizu polarnega kroga je Vigosersko jezero, ki obsega dobrih tisoč kvadratnih kilometrov ter ima 246 otokov. V polarnem krogu so noči svetle, klimatično se pa ne čuti dosti sprememb.

Železnica je izborna urejena. Vozovi so večji in udobnejši, kakor pri železnica srednje Evrope. V vsakem vozu imajo potniki tudi toplo vodo na razpolago in za počitek blazine iz usnja. Razreda sta samo dva, ki se razlikujeta v glavnem le po velikosti posameznih kupejev. Prvi razred je namenjen za rodbine in manjše družbe, dočim se v velikih kupejih drugega razreda znajdejo potniki kakor nanese slučaj. Razlika v ceni je neznatna.

Zanimiva in važna je postaja Sibinj. Tu je najsevernejša poljedelska poskuševalna postaja. Ta postaja oskrbuje vse severne koloniste s sadje ter z vsemi potrebnimi pripomočki in nasveti. Najstarejša naselbina na severu je pa Kola, malo mesto blizu Murmanska. Tretji dan se prispe v mesto Murmansk, ki je za evropske razmere čudovito naglo nastalo. Leta 1915 še ni bilo niti ene hiše, po desetih letih pa 8000 in sedaj že 11.500 prebivalcev. Mesto je jako lično in v produktivnem, oziru visoko aktivno. Važne so zlasti velike ribarske zadrage. Gradi se veliko številno lepih, večinoma dvonadstropnih hiš. Od okoliških krajev je najvažnejši Aleksandrovsk z velikim biološkim zavodom.

Udeleženci izleta ne morejo prehladiti v vsakem oziru vzorne uprave murmanskega področja.

Lov u polarnih krajih

V življenskem in poslovnem pogledu je v polarnih krajih lov na prvem mestu. Radi love na ribe in polarno divjačino so na Spitzberge ali Svalbard prodrli že stari Norvežani in tudi danes se udeležujejo tod in še višje proti tečaju mnogo znamenitih lovcev. Najstarejši med njimi bo gotovo danski rojak Knud Rasmussen. V primer lovske sreče in lovskega napora naj služi sledeče njegovo pripovedovanje: Bila je huda zima in lovišča so bila že tako izčrpana, da sem se pripravljaj že na odhod. S svojim najboljšim eskimo-lovcem sem se podal na zadnji lov. Par dni sva že potovala po brezkraini ledeni pustinji, a nisva videla niti ene živali. Naenkrat pa zagledava prizor, ki naju je silno iznenadil: Pred nama je ležala velika ledena ravnina v žaru prekrasne polarne luči, sredi nje pa velika množina živali. Severni medvedi in polarne lisice so bile zbrane okrog ostankov velikega morskega konja. Še nikdar nisem videl skupaj toliko belih medvedov, ki so drugače silno plašni in previdni. Tokrat jih je bilo najmanj 20, samih orjakov s prekrasnimi kožuh. Lisice so bevskale, medvedi mrmrali. Ti glasovi so tvorili čudovito simfonijo polarnega sveta. Nekaj medvedov je bilo že trudnih, stali so ob strani, drugi so se pa še pulili za plen. Mirno sva stala in opazovala. Naenkrat pa dvigne moj Eskimo paško ter sproži. Čisto in mrzlo ozračje je pretrgal strel. Živali se zanj niso zmenile, ker se čisto tudi led razbija s podobnim ostrim pokom. Eden od medvedov je omahnil. Strel ga je zadel v šapo. Njegovi tovariši so očividno mislili, da so ga ranile lisice med tekmo za plen. Med medvedi in lisicami je nastal divji spor. Eskimo je še dvakrat ustrelil in dva medveda sta se krvava zvrnila. Mož se ni zavedal velike nevarnosti, v katero naju je spravil s svojim streljanjem. Imela sva pa srečo. Lisice so dobile pomoč in napadle so medvede. Medvedi so se umikali in kmalu je

vsa nevarna družba izginila za ledenimi skalami. Na mestu sta ostala mrtva dva medveda in več lisic. Imela sva še toliko sreče, da sva tudi dragocen plen spravila na varno.

Za avijatike nič posebnega

Francoski vojni pilot Vidrines je dobil med vojno od svoje komande nalog, da spravi francosko izvidnico na nemška tla. Vidrines se je takoj dvignil, preletel sovražne linije in pristal — na nemškem ozemlju. Tu pa je zašel v velike nepravilike: Imel je namreč premalo bencina, da bi se vrnil nazaj. Ko je napočilo jutro, so prihiteli k letalu kmeti in našli poleg aeroplana, ki je imel nemške barve, pilota, ki se je zvijal v krčih. Kmetje so mislili, da je to nemško letalo in so zato pilota vprašali, kaj mu je in kako naj mu pomagajo. Vidrines, ki ni znal niti besedice nemški, je simuliral krče, kazal neprestano na rezervoar in izgovarjal besedo: bencin, bencin. In res so kmetje kmalu prinesli zaželeno gorivo. Vidrinesu pa so takoj prenehali krči in je odletel brez ovire nazaj na Francosko. V svojem raportu komandantu avijacije je napisal Vidrines: »Nalogo izvršil. Nič posebnega...«

Največji prekop

Eden največjih prekopov na svetu, Surda-prekop v vzhodni Indiji, ki je bil zgrajen zato, da bi se z namakanjem tamkajšnje pokrajine preprečila vedno pojavljajoča se lakota, je sedaj dokončan. Prekop, ki je veljal nič manj kot 7.5 milijonov funtov šterlingov, je 6400 km dolg in namaka s svojimi številnimi stranskimi prekopi in dotoki približno 7 milijonov oralov zemlje. Gradnja prekopa je bila zvezana z velikanskimi težkočami, ker gre prekop v dolžini 70 angleških milj skozi goste džungle, kjer razsaja malarija in so vrh tega strupene kače in divje živali raztrgale med delom na stotine delavcev.

Sport

Številne tekme v Mariboru

Za nedeljo se nam obetajo kljub višoki ipoletni sezoni v Mariboru mnoge nogometne tekme. Že jutri v soboto zvečer nastopita ljubljanska in mariborska Svoboda, v nedeljo dopoldne bosta na igrišču ISSK. Maribora tekmi prvih in drugih mladlin »Maribora« in »Rapida«, ob 17.30 istotam tekma SK. Svoboda (Ljubljana)—ISSK. Maribor in predtekma rezerv Rapida in Maribora, v kateri igri nastopi g. Laznička stotič za barve ISSK. Maribor v vrstah njegove rezerve. Kakor nam sporočajo, namerava tudi SK. Železničar povabiti za nedeljo ta ali oni izvenmariborski klub na svoje igrišče. Če se ta želja železničarjev tudi izpolni, bomo imeli v nedeljo še eno tekmo več, ki se bo vršila po vseh okolnostih sodeč istočasno kot ona v Ljudskem vrtu. Ker bi bil to prvi tak slučaj v Mariboru, ne moremo za danes reči drugega kakor: morda bo to za sport dobro, morda pa zelo zelo slabo in nevarno...

Sodniška sekcija JNS—službeno.

Nedeljske tekme bodo sodili naslednji gg. sodniki: ob 9. med II. mladinama »Maribora« in Rapida Bizjak, ob 10.30 med I. mladinama »Maribora« in »Rapida« Marinič, ob 16. med rezervama »Maribora« in Rapida Mohorko in ob 17.30 med prvima moštvoma SK. Svobode (Ljubljana) in »Maribora« dr. Planinšek.

Perunaši.

Jutri vsi na Pohorje! Odhod točno ob 9. uri od kavarne Orient, Kralja Petra trg. Udeležba za članstvo obvezna.

Čakovečki ŠK. hoče pod LNP.

Športni klub v Čakovcu je zaprosil svojo nadrejeno nogometno instanco — zagrebški podsavez, da bi se izločili iz ZNP in priključili LNP, kjer bi imeli boljše športne zveze. ZNP je zanimivo vlogo odstopil JNS-u, ki bo najbrž moral na svoji glavni skupščini sklepati o njej.

Prvak Italije v nogometu

je po nedeljski tekmi F. C. Torino—Bologna 1:0 postal F. C. Torino.

Lahkoatletska olimpijada.

Te dni je bilo zaključeno sprejemanje prijav za Amsterdam v rokoborbi, veslanju, jadrnanju in modernem peterboju. Po vsej priliki pridejo tekmovalci v rokoborbi zastopniki 29, v veslanju 20, v jadrnanju 23 in v peterboju 14 narodov. V vseh disciplinah so Čehi, nikjer pa ni Jugoslovenov...

Angleški nogometaši popuščajo.

V politiki namreč. Na poslednjem zborovanju »International Football Board-a« so sklenili predstavniki štirih britskih zvez Anglije, Walesa, Škotske in Irske, da bi se udeležili konference z zastopniki Fédération Internationale de Football Association (Fife), če bi bili v to povabljeni. Pred meseci niso hoteli ničesar slišati o Fifi, s katero niso imeli nikakih stikov več.

Novi ženski svetovni rekord.

Znani nizozemski plavalci — prvakinji Braunova in Baronova sta dosegli pretekli torek v Utrechtu naslednje tri nove rekorde: prsno plavanje 200 m Baronova 3:14.2 (svetovni rekord), prsto plavanje 100 m Braunova 1:13.4 (evropski rekord) in hrbtno plavanje 100 m Braunova 1:22.6 (svetovni rekord).

Herberd Hoover

H. C. Hoover, sedaj trgovinski tajnik ameriških zveznih držav na razpoloženju, je bil — kakor znano — na kongresu republikanske stranke v Kansas City predložen za predsedniškega kandidata in bo najbrž tudi zmagal pri volitvah 3. novembra proti demokratskemu kandidatu A. Smith-u, guvernerju Newyorka. »Chicago Tribuna« je sedaj predložila kandidatu in najbrž tudi bodočemu državnemu predsedniku dolgo vprašalno polo, ki je zelo zanimiva radi tega, ker kaže, kaj hoče vse vedeti ameriška publika. Pola, kakor jo je izpolnil Hoover, se glasi: Koliko cm ste visoki? — 183; Koliko kil težki? — 83.4; Barva oči?

je nekdanj slovelo v stari Grčiji po svoji modrosti.

Danes je le ona pridna gospodinja modra, katere izkoristi 7 prednosti, ki jih nudi

— Siva; Barva las? — Rujava; Starost? — 54 let; Rojstni dan? — 10. avgust; Ali dosti čitate? — Mnogo; Kakšne knjige? — Znanstvene, gospodarske, biografije, detektivske romane; Imate biblioteko? — Da, precej veliko v Palo Alto; Ali hodite v gledališče? — Da, včasih grem v gledališče; katerim predstavam dajete prednost? — Veselogram in veliki operi; Ljubite godbo? — Da, zelo; Petje? — Tudi, če je dobro; Ali se bavite s sportom? — Z ribolovom in turistikom; Kaj delate na počitnicah? — Ribarim in potujem; Imate pse? — Da. Najljubši mi je »Tut«, nemški volčji pes; Kdaj greste spat? — Okrog 10. ure; Kdaj vstajate? — Ob polosmih; Koliko ur delate? — Po deset ur v uradih, doma pa še narekujem; Koliko časa porabite za obed? — Približno eno uro; Obedujete sami? — Ne, navadno s prijatelji; Igrate bridge? — Še ne, nimam časa; Imate smisel za humor? — O, da; Pripovedujete zgodbe? — Da; Imate dosti prijateljev? — Da, po vseh državah; Znete voditi avto? — Da; Kateremu Klubu pripadate? — Bohemian-Club, San Francisco.

Tako je kandidat Hoover Amerikancem od vseh strani »predstavljeno«.

Duh letalca Hinclyffa

Londonski listi prinašajo zelo čudno poročilo nekega medija, ki se mu je javil duh oceanskega letalca Hinclyffa in ga natančno obvestilo o katastrofi njegovega poleta preko oceana. Kakor znano, je odletel Hinclyff meseca marca z gdč. Mackeyjevo čez ocean in se ni več vrnil. Njegova žena je hotela kaj zvedeti o njegovi smrti in je preko Conan Doylea zaprosila medij, da ji kaj pove o njenem možu. In medij je pričel pripovedovati: »Ko smo zapustili Nizzen Heat na severu Irske, smo leteli približno 1300 km v severozapadni smeri. Vreme je bilo ugodno, toda nebo oblačno. Leteli smo s hitrostjo 140 km na uro, opolnoči pa smo dosegli 160 km. Rano zjutraj, ko smo preleteli že 1600 km, je pričela divjati strahovita nevihta. Kmalu se je naše letalo pokvarilo. Uvidel sem takoj, da ne moremo naprej. Zato sem spremenil smer proti jugu, da se izognem nevihti in dospem do Azorskih otokov. Ob 3. zjutraj smo šli vedno nižje. Tu nam je nenadoma odpovedal kompas. Sedaj sem spoznal, da smo izgubljeni. Miss Mackey je od strahu padla takoj v nezavest. Letel sem kakor sem znal, čez tri ure pa sem se moral spustiti na morje, približno poldrugi kilometer od Azorskih otokov. Videl sem skozi meglo otok pred seboj, popil nekoliko čaja in skušal priti s plavanjem do obale. Čez pol ure pa sem bil vsled bojev z valovi tako izmučen, da sem izgubil vsako moč, se onesvestil in utonil.«

Sokolstvo

Kakšen je cilj Sokolstva?

Naš neumrjoči apostol in ustanovitelj Sokolstva, Miroslav Tyrš, je dal Sokolstvu sveto vlogo in zgodovinsko nalogo, zato je naša dolžnost, da podpiramo ta prizadevanja in da olajšamo ideji Sokolstva pot v našem narodu. V izvrševanju te naloge je postavilo Sokolstvo cilje: dvigniti človeka na višjo stopnjo kulture duha in telesa, oplemeniti ga in oblagoroditi.

Ta sokolska misel je velika, ker obsega vsega človeka od zibelke do groba. To je utelešenje duševne lepote in telesne sile, trdne volje in viden izraz pozitivnega ustvarjanja. Ta sokolska misel izhaja iz naših misli in naše volje ter vodi naša dela. Ona je čisto slovanska in pripada kot pridobitev civilizaciji, tako da bo v njo vnesla več pravičnosti morale in strpljivosti.

Kako dosega Sokolstvo svoje vzvišene in velike cilje? Dosega jih s telesnim vežbanjem in moralno izobrazbo: vse to pa je prežeto z duhom enakosti, bratstva in svobode.

Sokolstvo izhaja s stališča, da dosega samo zdrav organizem vrednost v življenjski borbi in da je le on jamstvo za boljši razvoj naroda, da bo narod tem močnejši, čim sposobnejši, telesno in duševno zdravjeji bodo tudi pojedinci, ki bo do vršili koristno narodno delo in izpolnjevali svoje dolžnosti v najpopolnejši meri.

Ta sistem telesnega vežbanja, ta Tyršev sokolski sistem se je preizkusil na delu tekom 50 let. To dokazujejo velike sokolske zmage v Londonu, Parizu, Turinu, Anversu, Lijonu, Luksenburgu, v Pragi in Ljubljani. To dokazujejo ogromni uspehi vsesokolskih izletov, ki zasenčujejo celo stare in moderne olimpijade. To dokazujejo tudi najboljši svetovni pedagogi.

Toda kaj bi bil vreden ta najboljši sistem telovadbe, ako ga Sokolstvo ne bi bilo navdahnilo z duhom navdušenja in požrtvovanja, z ljubeznijo do domo in do svojega bližnjega, z vero v lastno moč in z upom v boljšo bodočnost? Te značilnosti, to izobražanje duha, volje in značaja, to so moralno vzgojni cilji Sokolstva. To je temeljni kamen, na katerem počiva veličastna zgradba sokolske ideologije.

S temi sokolskimi cilji se Sokoli dičimo in ponasamo, ker oborožujemo našo dečo naraščaj in članstvo z vrlinami in jih pripravljamo za častno življenje v bodočnosti in za službo v svojem narodu.

Da, Sokolstvo nima svetlejšega cilja ko odgajati in vzgojevati bodoče pokolenje in ga napotiti po sokolskih stezah; to so pa steze vztrajnosti in dela, bratske ljubezni in sloge.

Deca in omladina, to so naše cvetne livade, ki jih Sokolstvo obdeluje, in tako ustvarja naraščaj, ki bo telesno zdrav, krepek in močan, moralno in intelektualno razvit, nacionalno zaveden, prežet s slovansko zavestjo in navdahnjen z občimi ideali človeštva. Tako ustvarja Sokolstvo generacije, ki bodo sposobne, prevzeti na svoja pleča težko breme narodne bodočnosti, generacije, ki bodo očuvale nedotaknjene velike pridobitve, s krvjo priborjene in odkupljene, in jih bodo izročile sledečemu pokolenju.

Cilj Sokolstva je, da nudi šoli dobrega in sposobnega učitelja, rodbini hvaležnega sina in hvaležno hčer, družbi vrednega in samozaveznega člana, vojski požrtvovalnega vojaka.

Sokolski cilj je, da združi pod svoje zastave pripadnike vseh slovanskih imen in ver, pripadnike vseh političnih državotvornih strank, pripadnike vseh društvenih razredov, od delavca do kraljevskega sina.

Kaj to pomeni? To pomeni, da znači Sokolstvo veliko silo, ki je večno lepa, mlada in silna ter vsakemu dostopna; to znači, da osvaja Sokolstvo stare in mlade, da združuje bogate in siromake, da druži pravoslavne in katolike, da ugaja strankarske neprilike.

Zakaj? Zato, ker je veliki cilj Sokolstva ljubezen in samo ljubezen, nikjer besede mržnje, niti nacionalne. Mi Sokoli mrzimo samo lenobo, neslogo in spor.

To so cilji Sokolstva, ki so na prvi pogled daljni in nedogledni, a so določeni in jasni, ki se dosežajo samo z delom, delom in delom. Ne računajte v Sokolstvu na zabave in udobnosti, temveč pripravljajte se na zapreke, ovire in boli, a računajte s tem, da je vsak doseženi uspeh začetek novih teženj za napredovanjem in novim uspehom.

Letite na močnih krilih širom vse naše mile domovine in navdušujte naš narod k slogi in ljubezni bratski! Letite in vračajte se ter bodite pripravljeni, ker vas potrebuje Domovina!

Viktor Méric:

Pomlaeni

TRETJI DEL.

Prostor mladim.

Postscriptum.

Sinji angelji, beli angelji, rdečkasti angelji, Serafim, nežni in mehaki, gospoda in kreposti, nebeško seme, bajne ptice in rajska jabolka, nočne ptice, angelji, angelji, angelji, čuvajte nad menoj!

Porodnica, devica, tolažba in sladkost, prosí za me!

Preko mojih usten, zaznamovanih in ožganih od mrzlice vrvijo litanije, odlomki žalostnih molitvic. Rumen verski prah pada od teh zaprtih usten.

Molim, resnično, molim, kakor sem molil v svoji srečni in nezavedni mladosti.

Neka žena se sklanja nad mojim znojnim čelom. Njene kretnje prinašajo olajšavo, svežost. Neka žena! ... Judita? ... Po kakšni čudni fantaziji je zapustila svojo široko obleko, v kateri se telo brez vseh ovir giblje, ter se spremenila in oblekla v lutko dvajsetega stoletja?

Usta se mi napol odpro. Ime se iztrga, uide ... Žena se skloni še nižje nad menoj.

»Bodi miren ... Minilo je. Ali me ne poznaš? ... Mene ne poznaš? ... Jaz sem ... Juljeta ...

Kaj? ... Juljeta! ... Judita! ... Skušam se dvigniti na komolcih.

»Revček moj. Bolan si bil ... Tako bolan ... Sedaj je minilo. Samo še malo potrpljenja.«

Naenkrat se obrnejo moje oči proč. Polne so neskončnega začudenja, v katero se meša groza. Težavno kažem s kazalcem. Kaj je to? ... Koledar. Star koledar ... In datum, nenaden in uničujoč kakor grom: 12. oktober 1935!

»Kje sem ... Kateri dan? ... Saj njam ...?«

»Mir, prijatelj moj ... Da, res je ... Več kot dva mesca je že od tega ... Slabost te je vrgla ... Brez zavesti si bil ... še hujše ... Pa vse je minilo ... Po ulicah je solnce in ptice pojo.«

Trd, a dobrohoten glas, ko težko omahnem nazaj na vzglavje:

»Sedaj je dosti, gospodična ... Preslab je še ... In Vi, pijte to, pijte vendar! Pijte in bodite pametni!«

Neka roka mi moli skodelico, polno neke prozorne tekočine.

»Pij, predragi, pij in spavaj. Pomi-ri se, jutri pridem zopet!«

Pil sem. Neskončen mir. Ženska — Judita? Juljeta? — se je zopet sklonila nad menoj. Njene ustne so se lahko kakor libele dotaknile mojih las. Ali spim? Dvigam se, visoko se dvigam k zlatu žarkov in dišav. V svetlih oblakih plavam. Prozorni angelji me nosijo, sami angelji, nežni angelji ...

Angelji! Angelji! ... Razkoračeni ptici, oboževanja vredne pošasti v vabečih krogih. Kroglice, polkroglice, kakor prezreli sadovi ... Juljeta pride jutri zopet.

— K o n e c . —

Mali oglasi, ki objavljeni v pose-
dovne in socialne namene
občinstva: vsaka beseda 30 p.
najmanjši znesek Din 5—

Mali oglasi

Ženitno, dopisovanje in ogla-
si trgovskega ali rodnostnega
značaja: vsaka beseda 50 p.
najmanjši znesek Din 10—

Pozor zastopniki! Srečke na obroke!

Povsem nove najvišje provizije!

Pišite v lastnem interesu na Interrekiam
d. d. Zagreb, Marovska 28 pod šifro
»Brezkonkurenčni zaslužek 367-1« 1378

»Na obrežju« tam pod Katro
teče mirno hladna Drava ...
V solncu, v sipi je zabava!

Obalno kopališče v Studencih.

Vse vrste moških in ženskih
modnih nogavic od 5 Din naprej, samo
pri J. Trpinu, Glavni trg, Maribor.

Ne pozabite kupiti potne kovček
katere nudi v vseh velikosti in vrst ter
po najnižjih cenah Ivan Kravos, Mari-
bor, Aleksandrova cesta 13. 1252

Otroški voziček
ceno na prodaj. Naslov pove uprava.

Železna postelja
bela, dobro ohranjena ceneno na prodaj.
Aleksandrova cesta št. 12. (hišnik). 1374

Lokal in delavnico

v središču mesta primerno za vsako obrt,
se odda v najem. Ponudbe na upravo li-
sta pod »B 52«. 1377

Velika klet

v centru Maribora, suha, se takoj odda
v najem. Naslov Maribor, Aleksandrova
cesta 12, Komaver. U

Triko svilo

140 cm široko za obleke in perilo à Din
95 dobite pri J. Trpinu, Glavni trg 17,
Maribor. XIII

Iščem stanovanje z 2—3 sobami

za 1. oktober ali 1. november v Maribo-
ru ali vsaj v najbližji okolici. Ponudbe
z navedbo višine najemnine pod »Mirna
družina« na upravo našega lista. U

Sandale,

dvakrat šivane, lastni izdelek, kupite naj-
ceneje v mehanični delavnici Vrtna ulica
št. 8. 949

Gospod

se sprejme na stanovanje in hrano. Slo-
venska ulica 16. 1376

**Novi foulardi dospeli
meter po Din 78—**

**Pohitite na Glavni trg št. 17
v trgovino**

IVANA TRPINA

Sveik

v slovenskem prevodu!

Knjiga je v jako lični o-
premi in velja broširana
46 Din, v platnu vezana
56 Din. Naroča se v

knjigarni Tiskovne zadruga
Maribor, Aleksandrova c 13

IZŠEL JE

ALBUM SLOVENSkih KNJIZEVNIKOV

Knjiga, ki je razkošno opremljena stane do 5. maja broširana
130 Din, vezana 160 Din, poština 10 Din več. Naroča se v

**knjigarni Tiskovne zadruga, Maribor
Aleksandrova cesta šte. 13**

Kaaaj???

Kako???

ALI JE RES, DA SE DOBE PRI TVRDTKI

ORNİK, MARIBOR

KOROŠKA CESTA 9.

VSI OLBAČILNI PREDMETI PO IZREDNO
NIZKIH CENAH TUDI NA OBROKE?

ČE JE BLAGO RES DOBRO IN TRPEŽNO.
KAKOR PRAVIJO NE ODLAŠAJTE.